

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1

นายวิรัช อธิประยูร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-139-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015973

I 17512621

OPINIONS OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS CONCERNING EXPECTED
ADMINISTRATIVE SKILLS OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EDUCATIONAL REGION ONE

Mr. Wirat Theeraprayun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University
1989

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึง
ประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1

โดย

นายวิรัช อีระประยูร

ภาควิชา

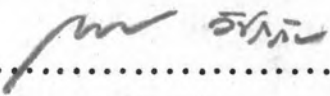
บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

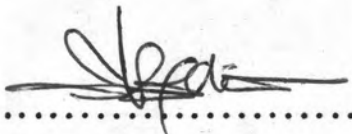
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์

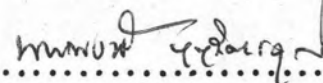

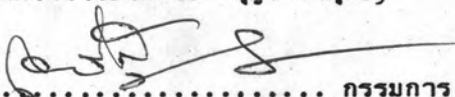
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสองวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์)

วิจัย อธิบาย : ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 (OPINIONS OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS CONCERNING EXPECTED ADMINISTRATIVE SKILLS OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION ONE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 105 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ซึ่งแบ่งทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ออกเป็น 3 ด้าน ตามทฤษฎีของโรเบิร์ต แอล แคทซ์ (Robert L. Katz) คือ

1. ทักษะด้านคตินิยม
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
3. ทักษะทางด้านเทคนิค

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จะเห็นว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ 1. ทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ด้านคตินิยม ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในด้านคตินิยม อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ($\bar{X} = 4.42$) 2. ทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ($\bar{X} = 4.41$) 3. ทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ด้านเทคนิค ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในด้านเทคนิคอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย ($\bar{X} = 4.36$)

ภาควิชา บริหารการศึกษา
 สาขาวิชา บริหารการศึกษา
 ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ทวีพงษ์ บุญจิตราดุลย์

WIRAT THEERAPRAYUN : OPINIONS OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS CONCERNING EXPECTED ADMINISTRATIVE SKILLS OF ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION ONE. THESIS
ADVISOR : ASST. PROFESSOR NOPPONGS BUNYAJITRADULYA, 105 PP.

This research was to study the opinions of elementary school administrators concerning expected administrative skills of elementary school administrators under the jurisdiction of the office of the national primary education commission, Educational Region One. The expected administrative skills of elementary school administrators, according to Katz's theory, is in three areas : conceptual skills, human skills, and technical skills.

The results of the study show that : 1. For conceptual skills, the opinions of administrators concerning the expected administrative skills of elementary school administrators were in the "agree" category. ($\bar{X}=4.42$)
2. For human skills, the opinions of administrators concerning the expected administrative skills of elementary school administrators were in the "agree" category. ($\bar{X} = 4.41$)
3. For technical skills, the opinions of administrators concerning the expected administrative skills of elementary school administrators were in the "agree" category. ($\bar{X} = 4.36$)

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา ... 2531

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา หพนพ ๔๖๑๒๑๔

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์และเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำอยู่ตลอดเวลาจนสำเร็จสมบูรณ์

การสร้างและการปรับปรุงแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กีสุขพันธ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์จำนุญ เกียรติมงคล เลขาธิการกรม อาจารย์ถวัลย์ ทงมี ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน อาจารย์จรรยา เอกอินทร์ ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์วิโรจน์ เทศนา ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี อาจารย์เฉลย พูนสวน ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี อาจารย์ชัยโรจน์ ศิริวานิช ศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายนิเทศการศึกษา เทศบาลเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต อาจารย์ขจี รัตนพาทู ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี และอาจารย์อนงค์ กล้องเจริญ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดสวนหลวง อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

ได้รับความช่วยเหลือในการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Try out) จากอาจารย์สายัณห์ ผาน้อย ศึกษานิเทศก์อำเภอนิทรบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่ได้กล่าวนามมาแล้วข้างต้น รวมตลอดถึงผู้บริหารโรงเรียนที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จึงขอขอบคุณไว้เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

วิรัช อีระประยูร

เมษายน 2532

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	7
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	7
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	7
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายของผู้นำ.....	9
บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ.....	13
คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำ.....	16
รูปแบบและพฤติกรรมภาวะผู้นำ.....	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผู้บริหารการศึกษา.....	23
ความรู้ของผู้บริหารการศึกษา.....	25
ทักษะทางการบริหาร.....	27
ทฤษฎี 3 ทักษะทางการบริหาร.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการบริหาร.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	43
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การสร้างแบบสอบถาม.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	48
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	49
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับทักษะทางการบริหาร ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	52
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ.....	66
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	66
วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
สรุปผลการวิจัย.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การอภิปรายและข้อ เสนอแนะ	69
ข้อ เสนอแนะสำหรับผู้บริหารที่จะนำผลการวิจัย ไปใช้ปรับปรุงการบริหารงาน	74
ข้อ เสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	81
ประวัติผู้เขียน	105

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงานและวุฒิทางการศึกษา.....	49
2	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ด้านคุณิยม.....	52
3	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	57
4	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ด้านเทคนิค.....	61